PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

WERSJA TYMCZASOWA
2005/2175(INI)

30.11.2005

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie projektu zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady dotyczącego oceny europejskiego nakazu aresztowania
(2005/2175(INI))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: Adeline Hazan

PR_INI_art114

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY .....**Error! Bookmark not defined.**

EXPOSE DES MOTIFS .....**Error! Bookmark not defined.**

PROJEKT ZALECENIA DLA RADY B6-0455/2005 .....**Error! Bookmark not defined.**

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY

w sprawie oceny europejskiego nakazu aresztowania
(2005/2175(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożyła Adeline Hazan w imieniu grupy politycznej PSE w sprawie oceny europejskiego nakazu aresztowania (B6-0455/2005),

- uwzględniając traktat amsterdamski, w którego tekście po raz pierwszy umieszczony został cel uruchomienia europejskiego obszaru sądowego

- uwzględniając wnioski szczytu z Tampere w dniach 16 i 16 października 1999 r., które ustaliły zasadę wzajemnego uznawania jako podstawę współpracy sądowej,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie projektu decyzji ramowej Rady dotyczącej europejskiego nakazu aresztowania i procedur wydawania osób między państwami członkowskimi,[1]

- uwzględniając decyzję ramową Rady 2002/584/JAI z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji (COM (2005)0063) w oparciu o art. 34 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi,

- uwzględniając wyroki trybunałów konstytucyjnych Polski (27 kwietnia 2005 r.), Republiki Federalnej Niemiec (18 lipca 2005 r.) i Cypru (7 listopada 2005 r.), a także różne procedury w toku, w szczególności przed Belgijskim Sądem Arbitrażowym,

- uwzględniając spotkania parlamentarne w dniach 17 i 18 października 2005 r. dotyczące poprawy kontroli parlamentarnej nad współpracą sądową i policyjną w Europie, które zgromadziły sto parlamentów krajowych oraz członków Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,

- uwzględniając art. 114 ust. 1 Regulaminu,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0000/2005),

A. mając na uwadze nowatorski i modelowy charakter europejskiego nakazu aresztowania dla rozwoju współpracy sądowej i wzmocnienia wzajemnego zaufania, a także jego bezpośredni wpływ na wolności obywatelskie,

B. mając na uwadze, że pierwsza dokonana przez Komisję ocena wskazuje, że europejski

[1] Dz.U. C 284 z dn. 21.11.02, str. 193.

nakaz aresztowania okazuje się skuteczny w porównaniu z procedurą ekstradycji, która jest powolna, skomplikowana obecnie przestarzała; ponadto pozwala on również na ograniczenie ryzyka uniknięcia przez podejrzanego lub skazanego odpowiedzialności z powodu „niezawisłości sądowej" oraz umożliwia w ten sposób skuteczniejsze zwalczanie zorganizowanej przestępczości i terroryzmu,

C. mając na uwadze niepolityczny charakter procedury europejskiego nakazu aresztowania, w odróżnieniu od charakteru procedury ekstradycji,

D. uwzględniając oczywistą wolę wielu państw członkowskich zachowania elementów tradycyjnego systemu ekstradycji (kontrola podwójnego oskarżenia, interwencja władz publicznych w przebieg procedury sądowej) czy podawania dodatkowych powodów odmowy niezgodnych z decyzją ramową 2002/584/JAI, takich jak motywy o charakterze politycznym lub mające związek z bezpieczeństwem narodowym, czy oparte na poszanowaniu praw podstawowych,

E. mając na uwadze rzeczywiste przeszkody napotykane we wdrażaniu europejskiego nakazu aresztowania, obejmujące zwłaszcza tłumaczenie, przekazywanie lub wykorzystywanie rozbieżnych formularzy, mało zgodnych z wymogami europejskiego nakazu aresztowania,

F. uwzględniając trudności w transpozycji napotkane ostatnio przez wiele państw członkowskich (zwłaszcza przez Niemcy), oraz konieczność uzgodnienia tekstów konstytucji narodowych z decyzją ramową 2002/584/JAI w celu umożliwienia wydawania obywateli tych krajów (zwłaszcza w Polsce i na Cyprze),

G. obawiając się, że trudności mogą podkopać wzajemne zaufanie oraz wywołać reakcję łańcuchową podważającą stosowanie europejskiego nakazu aresztowania przez inne państwa członkowskie, jak pokazuje reakcja hiszpańskiej "Audiencia nacional" odmawiającej wydania obywateli hiszpańskich Niemcom w następstwie decyzji niemieckiego trybunału konstytucyjnego odrzucającego stosowanie europejskiego nakazu aresztowania wobec obywateli niemieckich aż do momentu przyjęcia nowej ustawy w sprawie transpozycji zgodnej z prawem podstawowym,

H. przypominając, że budowanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, oparte na wzajemnym zaufaniu, nie może się dokonać bez minimalnego zbliżenia krajowych systemów legislacyjnych, jak podkreślił Parlament w swojej rezolucji z dnia 15 lutego 2005 r.[1].

I. mając na uwadze, że ocena przedstawiona przez Komisję w obecnym stadium dotyczy jedynie 24 państw członkowskich i w związku z tym musi być jak najszybciej uzupełniona jeśli chodzi o Włochy, ostatnie państwo członkowskie, które przetransponowało decyzję ramową 2002/584/JAI,

J. mając na uwadze, że problemy napotykane przez państwa członkowskie podczas transpozycji mają w dużym stopniu ten sam charakter, jak pokazały dyskusje podczas

[1] Teksty przyjęte tego dnia, P6_TA(2005)0030.

spotkań parlamentarnych w dniach 17 i 18 października 2005 r. i, że w przyszłości ściślejsza wymiana informacji i zwiększona współpraca między parlamentami krajowymi a Parlamentem Europejskim będą konieczne dla zagwarantowania właściwych warunków transpozycji decyzji ramowej 2002/584/JAI, a także innych jeszcze analizowanych,

K. wyrażając ubolewanie, że rola Parlamentu w przyjęciu europejskiego nakazu aresztowania, jak również kontrola Trybunału Sprawiedliwości nad jego stosowaniem są ograniczone faktem, że jest on instrumentem wchodzącym w skład trzeciego filaru, określonym w art. 31 i 34 traktatu UE,

L. mając na uwadze, że traktat ustanawiający konstytucję dla Europy zawiera wiele kroków naprzód w dziedzinie współpracy sądowej i policyjnej w Europie; mając na uwadze, że wśród tych kroków zniesienie filarów i uwspólnotowienie procedur wzmacniają zdolność działania Unii Europejskiej, jak również przejrzysty i demokratyczny charakter podejmowanych decyzji; podkreślając, że ta część traktatu nie była przedmiotem dyskusji ani sprzeciwu podczas niedawnych kampanii ratyfikacyjnych,

M. mając na uwadze, że należy stosować obecnie obowiązujące traktaty w całości i w związku z tym wdrożyć „pomost" przewidziany w art. 42 Traktatu UE,

1. zwraca się do Rady z następującymi zaleceniami:

Transpozycja i praktyczne wdrożenie

a) przyjąć jak najszybciej projekt decyzji ramowej dotyczącej niektórych praw proceduralnych przysługujących w ramach procedur karnych w UE, z uwzględnieniem poprawek zaproponowanych przez Parlament w stanowisku z dnia 12 kwietnia 2005 r.[1].;działanie to jest rzeczywiście niezbędne dla zagwarantowania takiego samego poziomu ochrony prawnej obywatelom Unii Europejskiej, a dzięki zawartym w nim gwarancjom ułatwi wydanie przez państwo członkowskie jednego ze swoich obywateli innemu państwu członkowskiemu,

b) upewnić się, że przy transpozycji decyzji ramowej 2002/584/JAI państwa członkowskie nie wprowadzają ponownie systematycznej kontroli podwójnego oskarżenia swoich obywateli, ponieważ zaszkodziłoby to skuteczności europejskiego nakazu aresztowania i podważyło zasadę wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi,

c) zagwarantować żeby żadna władza polityczna nie mogła ingerować w procedurę wdrażania europejskiego nakazu aresztowania, która to ingerencja stwarzała problemy w procedurze ekstradycji; przypomina, że odtąd władze centralne nie mogą wychodzić poza swoją rolę polegającą na ułatwianiu przeprowadzania procedury wydawania podejrzanych lub skazanych,

d) czuwać nad tym, aby utrzymujące się w niektórych państwach członkowskich trudności w stosowaniu *ratione temporis* decyzji ramowej 2002/584/JAI zostały

[1] Teksty przyjęte tego dnia, P6_TA(2005)0091.

rozwiązane i, aby nie utrudniały wdrożenia przez państwa członkowskie stosujące ją dotychczas prawidłowo,

Ocena

e) przewidzieć z Parlamentem w ramach kompetencji dwóch władz budżetowych, aby Komisja jako strażniczka traktatów dysponowała niezbędnymi środkami do przeprowadzania dogłębnej kontroli jakości transpozycji,

f) przeprowadzić, przy pomocy Komisji i w sposób skoordynowany obiektywną, bezstronną i dogłębną ocenę trudności napotykanych przez ludzi prawa w poszczególnych państwach członkowskich i wzbogacić ją o ocenę jakościową uzyskaną poprzez podział europejskich nakazów aresztowania na rodzaje przestępstw,

g) unikać mnożenia równoległych badań na ten temat, nawet jeśli Rada byłaby skłonna do przeprowadzenia swojej własnej analizy, gdyż chodzi tu o środek należący do trzeciego filaru,

h) informować i konsultować się regularnie z Parlamentem Europejskim i parlamentami krajowymi w sprawie postępów we wdrażaniu europejskiego nakazu aresztowania oraz i włączyć je w proces oceny, w duchu art. III-260 traktatu ustanawiającego konstytucję dla Europy,

Prawa podstawowe

i) czuwać, aby niejednolite wdrożenie europejskiego nakazu aresztowania (nieuzasadniona transpozycja przez wiele państw członkowskich punktów uzasadnienia 12 i 13 decyzji ramowej 2002/584/JAI w sprawie praw podstawowych) nie niosło ze sobą ryzyka powstawania dyskryminacji, w zależności od tego, czy sędzia w państwie wykonującym musi weryfikować lub nie zgodność europejskiego nakazu aresztowania z prawami podstawowymi, podczas gdy istota tego tekstu polega na zasadzie wzajemnego uznawania;

j) zwrócić szczególną uwagę na kwestię poszanowania praw człowieka i wolności obywatelskich w stosowaniu europejskiego nakazu aresztowania, zadania, do którego wykonania należało będzie poprosić o wkład przyszłą agencję praw podstawowych,

Skuteczność i demokracja

k) jak najszybciej uruchomić „pomost ” przewidziany w art. 42 traktatu UE w celu nadania całkowicie demokratycznego charakteru i większej skuteczności środkom podejmowanym w dziedzinie europejskiego obszaru sądowego,

l) przygotować rewizję decyzji ramowej 2002/584/JAI w celu rozszerzenia listy 32 przestępstw, co do których nie musi być sprawdzana zasada podwójnego oskarżenia,

m) przeanalizować sytuacje obywateli jednego państwa członkowskiego poddanych ekstradycji przez inne państwo członkowskie do kraju trzeciego, która to sytuacja nie jest aktualnie objętą decyzją ramową 2002/584/JAI; rzeczywiście tradycyjne odmawianie przez państwa członkowskie ekstradycji jednego z ich obywateli może stanowić przyczynę dyskryminacji między obywatelami europejskimi; stoi na stanowisku, że Komisja powinna zwrócić się do Parlamentu i Rady z wnioskiem na ten temat;

2. zbowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji, jak również rządom Państw Członkowskich.

EXPOSE DES MOTIFS

En présentant, au nom de la commission des libertés civiles, de la justice et des affaires intérieures, cette recommandation sur l'évaluation du mandat d'arrêt européen, votre rapporteur se fonde sur les résultats présentés par la Commission dans son rapport fondé sur l'article 34 de la décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures. Je ne reviendrai pas ici sur les commentaires détaillés contenus dans les deux documents de travail présentés précédemment[1].

Les Rencontres parlementaires tenues à Bruxelles les 17 et 18 octobre derniers[2], qui ont rassemblé près d'une centaine de membres des parlements de l'Union et les membres de notre commission, ont permis, lors d'une séance spécialement consacrée au mandat d'arrêt européen, de faire le point sur les modalités de sa mise en oeuvre dans les différents Etats membres. Les débats ont montré à la fois les progrès réalisés par rapport au système classique d'extradition, mais aussi que de nombreuses difficultés subsistaient, soit en raison de choix de transposition contestables, sanctionnés parfois lors de contrôles de constitutionnalité des lois de transposition nationales, soit dans l'application pratique.

Sur la base des données actuellement disponibles, comme d'informations complémentaires reçues des Etats membres, d'organisations professionnelles et d'ONG, et tenant compte des débats des Rencontres parlementaires, votre rapporteur soumet donc à l'approbation de la commission LIBE et du Parlement les recommandations détaillées ci-joint,

Votre rapporteur attend avec intérêt les évaluations actualisées que la Commission doit encore fournir pour l'Italie, puis pour l'ensemble des Etats membres en 2006, en souhaitant qu'elles comportent des données qualitatives plus détaillées qu'au stade actuel.

[1] PE 362.745 et PE 362.744.
[2] http://www.europarl.eu.int/comparl/libe/elsj/events/hearings/dafult_fr.htm

PROJEKT ZALECENIA DLA RADY B6-0455/2005

projekt zgodnie z art. 114 ust. 1 Regulaminu

złożyła Adeline Hazan

w imieniu grupy politycznej PSE

w sprawie oceny europejskiego nakazu aresztowania

Zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady w sprawie oceny europejskiego nakazu aresztowania

Parlament Europejski,

- uwzględniając decyzję ramową z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi;

- uwzględniając sprawozdanie Komisji (COM 2005/63) oparte na art. 34 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi;

- uwzględniając niedawne orzeczenia trybunałów konstytucyjnych Polski i Niemiec;

1. zwraca się do Rady o zapewnienie, że przy transpozycji decyzji ramowej Państwa Członkowskie nie wprowadzają ponownie systematycznej weryfikacji podwójnej odpowiedzialności karnej swoich obywateli, ponieważ szkodzi to skuteczności europejskiego nakazu aresztowania i podważa zasadę wzajemnego zaufania między Państwami Członkowskimi;

2. podkreśla, że niejednolite wdrożenie europejskiego nakazu aresztowania (brak transpozycji przez wszystkie państwa punktów uzasadnienia 12 i 13 dotyczących praw podstawowych) niesie ze sobą ryzyko powstawania dyskryminacji, w zależności od tego, czy sędzia w państwie wykonującym musi weryfikować zgodność europejskiego nakazu aresztowania z prawami podstawowymi, podczas gdy istota tego tekstu polega na zasadzie wzajemnego uznawania;

3. nalega, aby Rada zwróciła uwagę na pewną utrzymującą się ingerencję władzy politycznej w procedurę europejskiego nakazu aresztowania, która to ingerencja stwarzała problem przy procedurze ekstradycji, podczas gdy w obecnym przypadku

władza centralna nie powinna wykraczać poza funkcję ułatwiania procedury wydawania osób podejrzanych lub skazanych;

4. przypomina, że w niektórych Państwach Członkowskich utrzymują się trudności w zastosowaniu *ratione temporis* decyzji ramowej i że grozi to problemami przy jej wdrażaniu przez inne państwa dokonujące właściwego zastosowania decyzji ramowej;

5. wnosi, aby regularnie konsultowano się z Parlamentem Europejskim w sprawie dokonywanych postępów we wdrażaniu europejskiego nakazu aresztowania;

6. sugeruje wdrożenie bardziej dogłębnej, obiektywnej i bezstronnej oceny trudności napotykanych w terenie przez praktyków w dziedzinie sprawiedliwości;

7. zastanawia się nad możliwością rewizji decyzji ramowej w przyszłości, tak aby rozszerzyć listę 32 przestępstw, w odniesieniu do której nie stosuje się weryfikacji podwójnej odpowiedzialności karnej;

8. wnosi, aby kwestia przestrzegania praw człowieka i wolności jednostki była przedmiotem szczególnej uwagi przy zastosowaniu europejskiego mandatu aresztowania.